

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 66/2021
15.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драги Крстић, адвокат из ..., против тужених Града Ниша, кога заступа Градско правобранилаштво и ЈП „Дирекција за изградњу Града Ниша“ Ниш, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца и ревизији туженог Града Ниша изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2592/20 од 28.10.2020. године, у седници већа одржаној 15.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2592/20 од 28.10.2020. године, става другог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2592/20 од 28.10.2020. године, става трећег изреке у делу у коме је одбијен захтев тужиоца.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог Града Ниша изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2592/20 од 28.10.2020. године, става првог, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољене ревизија туженог Града Ниша изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2592/20 од 28.10.2020. године, става првог.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 26/20 од 28.05.2020. године, исправљеном решењем истог суда од 15.06.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени Град Ниш да тужиоцу исплати на име повраћаја исплаћене цене закупнине 957.000,00 динара са законском затезном каматом од 25.11.2015. године до исплате, на име накнаде штете за израду првог пројекта 513.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.10.2008. године до исплате и на име накнаде штете због изгубљене користи због мање изграђене површине од 91,77м² исплате 1.954.575,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени Град Ниш и ЈП „Дирекција за изградњу Града Ниша“ Ниш, да тужиоцу, на име накнаде штете због више плаћене накнаде за уређење

градског грађевинског земљишта солидарно исплате 1.954.575,00 динара са законском затезном каматом од 25.11.2015. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени Град Ниш и ЈП „Дирекција за изградњу Града Ниша“ Ниш да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплате 764.883,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж 2592/20 од 28.10.2020. године, ставом првим изреке, одбио жалбе тужиоца, туженог Града Ниша и тужене ЈП „Дирекција за изградњу Града Ниша“ Ниш и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке за досуђену накнаду од 957.000,00 динара и 513.000,00 динара у ставу другом изреке за досуђену накнаду од 1.954.575,00 динара и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је у преосталим деловима става првог и другог преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени Град Ниш обавезе да му на име накнаде штете због изгубљене користи за мање изграђену површину од 91,77м² плати 1.954.575,00 динара са законском затезном каматом од 15.12.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени Град Ниш да тужиоцу на досуђене износе плати законску затезну камату и то на износ од 957.000,00 динара почев од 28.05.2020. године, као дана пресуђења, до коначне исплате, док се део тужбеног захтева за тражену законску затезну камату за период од 25.11.2015. године до 27.05.2020. године, одбија као неоснован, те на износ од 513.000,00 динара почев од 28.05.2020. године, као дана пресуђења па до коначне исплате, док се део тужбеног захтева за тражену законску затезну камату за период од 01.10.2008. године до 27.05.2020. године одбија као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени Град Ниш и ЈП „Дирекција за изградњу Града Ниша“ Ниш да тужиоцу на досуђени износ накнаде штете због више плаћене накнаде за уређење грађевинског земљишта од 1.954.575,00 динара, солидарно плате законску камату почев од 28.05.2020. године као дана пресуђења, до коначне исплате, док се део тужбеног захтева за тражену законску затезну камату од 25.11.2015. године до 27.05.2020. године, одбија као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог Града Ниша за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац и тужени Град Ниш су изјавили благовремене ревизије. Тужилац ревизијом побија правноснажну пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права у делу којим је преиначена првостепена пресуда. Тужени ревизијом побија правноснажну пресуду, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права с позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, у деловима у којима је потврђена првостепена пресуда у погледу одлуке о главном тужбеном захтеву и законској затезној камати и у делу којим је одбијен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), у делу којим се ревизијом тужиоца побија и оценио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док су неосновани наводи ревизије којима се указује на почињене друге битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је од стране туженог Града Ниша, решењем од 29.02.2008. године дата на дугорочни закуп парцела бр. .../... К.О. ..., површине 87м², након чега су закључили уговор о закупу и оверили га код Општинског суда у Нишу 20.03.2008. године, којим су регулисали међусобна права и обавезе. Наведену парцелу тужилац је узео ради изградње стамбене зграде (подрум, приземље, три спрата и поткровље) у улици ... бр. ... на кп. бр. .../... и на кп. бр. ... К.О. ..., а за коју му је као инвеститору издато решење о одобрењу за градњу од 27.06.2008. године. Након закључења уговора и добијања одобрења за изградњу, против тужиоца и туженог Града Ниша, ББ и ВВ, су покренули парнични поступак ради утврђења права стварне службености пролаза колима и пешице на делу закупљене парцеле бр. .../... К.О. ..., у површини од 74м². Основни суд у Нишу је у односу на тужиоца одредио привремену меру забране извођења радова, а правноснажном пресудом П 2003/13 од 24.05.2013. године на делу парцеле бр. .../... К.О. ...-... је у корист тужилаца у том поступку утврђено право стварне службености пролаза колима и пешице у мерама и границама одређеним том пресудом, у површини од 74м² од укупно 87м², колика је површина те парцеле. Због наведене парнице тужилац је обуставио радове који су започети по одобреном пројекту. Након доношења правноснажне пресуде којом је онемогућено да део катастарске парцеле .../... К.О. ... у површини од 74м² користи за одобрену градњу, тужилац је, како из налаза и мишљења вештака економско – финансијске и грађевинске струке произилази, претрпео штету, између осталог, на име изгубљене користи због мање изграђене површине објекта у висини од 1.954.575,00 динара (на дан 15.12.2018. године).

Првостепени суд је усвојио захтев тужиоца за накнаду штете због изгубљене добити и обавезао тужене да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене користи због мање изграђене површине од 91,77м² исплате 1.954.575,00 динара, са законском затезном каматом од 15.12.2018. године до исплате.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужених преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован овај захтев тужиоца, применом члана 155. и 189. Закона о облигационим односима, са образложењем да је тужилац предметну парцелу закупио ради изградње објекта одређене површине, али да је са радовима стао одмах након што је почео, па код чињенице да је тужилац одмах након самог почетка извођења радова био упознат са потенцијалним правима трећих лица на предметној парцели, да се у тој ситуацији, по редовном току ствари није могло очекивати да ће тужилац објекат изградити у раније планираној површини и остварити корист продајом веће површине станова и да је та корист спречена кривицом првотуженог. Осим тога другостепени суд је закључио да тужилац није доказао да је након добијања одобрења за градњу по првобитној пројектно техничкој документацији имао извесно уговорену продају за целу пројектовану површину.

По оцени Врховног касационог суда, супротно наводима ревизије, правилно је одлучио другостепени суд, правилном применом материјалног права.

Чланом 154. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Чланом 155. истог закона прописано је да је штета умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист), као и наношење другоме физичког или психичког бола или страха

(нематеријална штета). Чланом 189. став 1. истог закона прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи, а ставом 3. да при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Према члану 189. став 3. Закона о облигационим односима, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Међутим, да би се остварило право на накнаду штете по основу измакле користи према наведеном члану потребно је да се испуне следећи услови: да је штета у виду измакле користи извесна и да се могла очекивати по редовном току ствари или посебним околностима; да постоје елементи на основу којих се може одредити износ измакле користи и да измакла корист није супротна јавном поретку и моралу. Редован ток ствари у конкретном случају подразумева да је то она штета коју тужилац трпи јер није изградио објекат у првобитно планираној површини. Како тужилац није доказао да је због тога што није изградио објекат у првобитно планираној површини претрпео штету, односно да би стамбени и пословни простор у оквиру тог објекта продао, то тужилац нема право на накнаду овог вида штете, како је то правилно закључио другостепени суд. Наиме, тужилац није доказао да је, након добијања одобрења за градњу по првобитној пројектно техничкој документацији, имао извесно уговорену продају објекта, односно свих посебних делова објекта, па је правилан закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду овог вида штете, правилном применом члана 154, 155. и 189. Закона о облигационим односима, са којих разлога су неосновани наводи ревизије тужиоца о погрешној примени материјалног права.

Претежни део навода ревизије односи се посредно или непосредно на чињенично стање које тужилац сматра битним, а које по његовом мишљењу није правилно и потпуно утврђено у спроведеном поступку. Наводи ревизије, којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање нису дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, због чега их Врховни касациони суд није посебно ценио.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца против одлуке о камати у смислу члана 410. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Према члану 28. ЗПП за утврђивање права на изјављивање ревизије меродавна је само вредност предмета спора главног тужбеног захтева, а камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају се у обзир ако не чине главни захтев.

У конкретном случају, ревизија тужиоца је изјављена и против другостепене пресуде у делу којим је одлучено о камати. Камата не чине главни захтев, већ представља споредно потраживање и не узима се у обзир приликом утврђивања права на изјављивање ревизије, па је Врховни касациони суд утврдио да ревизија тужиоца није дозвољена.

Без утицаја је што је првостепена пресуда делимично преиначена у делу одлуке о камати, у ком случају би по члану 403. став 2. тачка. 2. ЗПП ревизија увек била дозвољена, међутим у овом случају ревизија није дозвољена, јер из напред наведених законских одредаба произлази да ревизија изјављена против споредних тражења није дозвољена, па специјално правило искључује примену општих правила.

Имајући у виду напред наведено, на основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

По оцени Врховног касационог суда нису испуњени законски услови за одлучивање о ревизији туженог Града Ниша, као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП.

Чланом 404. став 1. ЗПП, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

Нижестепеним пресудама је усвојен захтев тужиоца и обавезан тужени Град Ниш да тужиоцу исплати на име повраћаја исплаћене цене закупнине 957.000,00 динара са каматом и на име накнаде штете за израду првог пројекта 513.000,00 динара са каматом и обавезани су тужени Град Ниш и ЈП „Дирекција за изградњу Града Ниша“ Ниш, да тужиоцу на име накнаде штете због више плаћене накнаде за уређење градског грађевинског земљишта солидарно исплате 1.954.575,00 динара са каматом. Одлука о накнади штете и о њеној висини зависи од чињеница утврђених у сваком конкретном случају, па Врховни касациони суд налази да у овој правној ствари не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права, што значи да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије туженог Града Ниша у смислу члана 410. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 29.12.2014. године, а вредност предмета спора која се ревизијом туженог Града Ниша побија износи 3.424.575,00 динара (28.441,89 евра).

Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се ради о имовинскоправном спору који се односи на потраживање у новцу у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог Града Ниша није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Стајина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић